ארגענטינער קוריאזן

בהמות זיינען ביליג און פלייש איז טייער

ביי אונז אין ארגענטינע קומט פאר א מאדנע זאך: פראדוקטן, וועלכע ווערן פון ארגענטינע עקספארטירט קיין אויסלאנד, קאסטן דעם ארגענטינער קאנסומער טייערער ווי דעם אויסלענדישן.

וועגן דעם, אז די פרייזן אויף מעל און ברויט זיינען ניט אין איינקלאנג מיט די פרייזן אויף ווייץ, און פארוואס דאס איז אזוי — איז שוין די טעג געווען געשריבן אין "די אידישע צייטונג". איצט קומט די היגע "לא פרענסא" און פרעגט די זעלבע פראגע בנוגע פלייש.

"צוליב וועלכן מאטיוו זאל אין א לאנד פון פי־צוכט, וואו די פרינארי־פיק אינדוסטריע דערגרייכט צו גרויסע פראפארציעס, זאלן די פרייזן אויף פלייש פאר'ן אינערלאכן קאנסום זיין אזוי טייער ? וועלכע זיינען די ווירקלאכע מאטיוון דערפון

מילא, לאמיר זאגן, אויב די פרייזן אויף ברויט זיינען ניט אין איינקלאנג מיט די ווייץ פרייזן, קאן מען כאטש אנגעבן א בארעכטיקונג, וואס דאס מעל און באקן קאסט אויף עפעס; וואס מען אינדוסטריאליזירט דעם ווייץ. אבער ביי פלייש קאן מען אפילו דעם תירוץ אויך ניט אנגעבן. די געקוילעטע בהמה ווערט ניט אינדוסטריאליזירט, און ניט טראנספארטירט אין אן אנדער פראדוקט. די בהמה ווערט צעשניטן אויף שטיקער און פארקויפט אויף דער וואג, ניט מער.

עס איז א פאקט, אז די בוענאס איירעסער באפעלקערונג צאלט, דורכשניטלאך, מער פון אכציק סענט די קילא קעלבערנע פלייש, וואס איז נאך ניט איננאנצן נוצבאר. צו דעם פלייש, וואס ווערט קלאסיפיצירט אלס "ערשטער" סארט, "ערשטער ספעציעלער" סארט, קאן אן ארימע פאמיליע גאר ניט צוקומען — דאס איז נאך טייערער.

דער קצב, וואס קויפט געווינלאך דאס פלייש אין די מוניציפאלע אדער פראווינציעלע שלאכט הייזער, נאענטע צו דער שטאט, קויפט דאס פלייש אויף פערציק סענט די קילא. עס קומט אלזא אויס, א זייער ניט פראפארציאנעלער פארדינסט.

צו דער קצב איז טאקע שולדיק אין דעם יקרות אויף פלייש, ווי די "לא פרענסא" זאגט — ווייסן מיר ניט, פונקט ווי מיר זיינען ניט זיכער אז ער פארדינט טאקע צוויי מאל אזוי פיל ווי ער קאסט אים. ווייל פון אנדערע קוואלן ווייסן מיר, אז דער קצב קויפט די בהמה, אדער א האלבע בהמה מיט די ביינער און נאך אזוינע זאכן וועלכע ער מוז פארקויפן א סך ביליקער.

אלזא, ווער זשע איז פארט שולדיק אין דעם יקרות אויף פלייש. ווי קומט עס פארט, אז דאס לאנד, וואס שיקט ארויס פלייש איבער דער גאנצער וועלט, אז בעת די היגע פי צוכט לעבט איבער א קריזיס, פונקט ווי די אגריקולטור, זאל פלייש קאסטן אזוי טייער ?

דער תירוץ איז, ווידעראמאל — טראסט.

עס איז א סברה, אז עס איז פאראן א טראסט פון די גרויסע פלייש סוחרים, פון די הורטאווניקעס, וועלכע האבן מאנאפאליזירט דעם פלייש מארק און אימפאנירן זייערע פרייזן.

אין דעם זינען האט זיך די טעג ארויסגעזאגט א פארטרעטער פון די היגע פי־צוכטער, וועלכע האבן בדעה ווי ער זאגט, צו באזייטיקן די דאזיקע פארמיטלער און אליין אנהויבן צושטעלן פלייש צו די לאחרים'ניקעס. די פרייזן אויף פלייש וואלטן דאמאלסט געפאלן אויף דרייסיק פראצענט.

צו די ליגע פון פי־צוכטער מיינט עס ערנסט, צי זי האט נאר געוואלט אנשרעקן דערמיט די גרויסע פלייש סוחרים, בכדי צו קאנען נעמען א גרעסערן פרייז פאר די געבראכטע בהמות — ווייסן מיר ניט. איין זאך איז יא זיכער, אז ווער עס זאל ניט צושטעלן דאס פלייש — ביים עולם וועט מען אלץ שינדן די הויט.

די "פאנטאנעס" אינדוסטריע

געווען צייטן, ווען פארן פון איין שטאט אין דער צווייטער איז געווען אן איינשטעלעניש, כמעט א העלדישקייט. מען האט מורא געהאט פאר גזלנים, זיי האבן געקאנט אין מיטן טאג אפשטעלן און גאנץ קאלטבלוטיק אויסליידיקן די קעשענעס ביי די פאסאזשירן, וועלכע זיינען געווען העכסט צופרידן וואס מען האט זיי כאטש געלאזט גאנץ דאס פעלכ'ל.

אין היינטיקע צייטן איז דאס אויס מאדע. מען שטעלט שוין ניט אפ א מענשן אינמיטן פעלד צו זאגן אים — דעם בייטל אדער דאס לעבן. אזעלכעס טוט מען היינט נאר אויף די גוט באהיטע גאסן פון די גאר גרויסע שטעט, אויף די וועגן וואס פירן פון איין שטאט אין דער צווייטער, קאן מען זיין גאנץ זיכער.

יא, מען קאן פארן גאנץ זיכער, אבער ניט אויף די וועגן פון ארגענטינע. ניט דערפאר ווייל די ארגענטינער וועגן זיינען פול מיט גזלנים. — חלילה, קיין גזלנים זיינען ניטא. נאר דערפאר זיינען די וועגן אליין ערגער פון גזלנים, בפרט אום ווינטער, אדער אפילו זומער באלד נאך א רעגן.

אט דער צושטאנד פון די ארגענטינער וועגן האט לעצטנס, מיט דער אנטוויקלונג פון דעם אוטאמאביל פארקער, איבערגעטיים ארויסגערופן צום לעבן דעם מענשן וואס באפאלט די רייזנדע אין וועג. נאר דאס איז ניט דער אמאליקער גזלן, וואס פלעגט צושטעלן א מעסער צום גארגל. ניין, דער היינטיקער אנפאלער שטעלט קיינעם ניט אפ אין מיטן וועג, ער צווינגט קיינעם ניט מען זאל אים געבן געלט; פארקערט ער העלפט נאך דעם רייזנדן אין א נויט און שטעלט זיך צופרידן מיט א פאר פעזעס פאר זיין הילף.

דערפאר איז ער אבער זיכער אז דער רייזנדער וועט זיך פון אים ניט ארויסדרייען, ער וועט פון אים ניט אנטלויפן און דאס קליינע "פארדינסט" וועט ניט פארלוירן גיין.

איך ווייס ניט וואו ערגעץ אנדערש, נאר אין אוקראינע פלעגן די בעלי־עגלות עס רופן א "טינטערל": — דאס איז אן אויסגעריבענער גרוב אדער א נידעריק ארט אינמיטן וועג, וואו נאך א רעגן בלייבט די וואסער שטיין און אין א פאר טעג ארום ווערט דערפון א בלאטע, אין וועלכער מען בלייבט ניט זעלטן שטעקן ביז איבער די רעדער, דא אין ארגענטינע רופט מען אזא מין "טינטערל" — "פאנטאנא". נאר איך מיין אז אונזערס א "טינטערל" איז א קליין טעפעלע אנטקעגן דער ארגענטינער "פאנטאנא", וועלכע האט אזא טבע, אז זי קלויבט ניט איבער, מעג דאס אפילו זיין א וועג פאר אוטאמאבילן מיט ספעציעלע אויפשריפטן פון דעם אוטאמאביל קלוב גייט איר ניט אן. זי צעלגט זיך אין דער לייגנג און אין דער ברייט, אפט מאל מיט אזא אומשולדיקן אויסזעען, אז דער אוטאמאביל פארער לאזט זיך אריין מיט דעם גאנצן צוטרויען, און . . . . ער בלייבט זיצן געשמאק און אויף לאנג, ביז מען קומט מיט א פאר פערד אדער מער און מען שלעפט אים ארויס.

די, וועלכע פארן מיט אוטאמאבילן איבער ארגענטינער וועגן, ווייסן גוט דעם טעם פון אזא "פאנטאנא", עס קומט אויס ניט איין שעה צו ווארטן ביז אימיצער זאל אנקומען, אדער מען מוז, במחילה, פארקאשען די פאלעס און גיין א פאר קילאמעטער צופוס ביז דעם נאענטן קאלאניסט און בעטן הילף.

אט ארום די פאנטאנאס האט זיך אנטוויקלט אן איינגארטיקע אינדוסטריע : אפט מאל נעמט דער קאלאניסט, וואס לעבן זיין פעלד ליגט די פאנטאנא, און עפנט אויף די דראטען, וואס פארצוימען זיין פעלד, און מאכט דורך זיין פעלד א וועג פאר די רייזנדע אויף אויסצומיידן די פאנטאנא. פארשטייט זיך, אז ער טוט דאס ניט אומזיסט. די פרייז פאר א דורכפאר איז פון איינער ביז פינף פעזעס; דאס איז לויט דעם אפעטיט פון דעם בעל טוב און לויט דעם "צושטאנד" פון דער פאנטאנא. דער פאסאזשיר האט א ברירה צו באצאלן אדער זיך לאזן אויף גאט'ס בארמט, אפשר וועט אים פארט געלונגען אריבערצופארן די פאנטאנא. פארשטייט זיך, אז גיכער בלייבט ער שטעקן פונקט אין דער מיט, און ער קאן אפילו פון דעם אוטאמאביל ניט אראפגיין.

דער קאלאניסט לאזט אים דאמאלסט אויך ניט איבער אויף הפקר. א פאר גוטע פערד שטייען תמיד גרייט, און ער שלעפט אים ארויס פון דער בלאטע, אבער די פרייז דערפאר איז שוין גאר אן אנדערע, אזא טובה קאסט שוין פיל טייערער.

פארשטייט זיך, אז ניט אלע קאלאניסטן פאדערן געלט פאר זייער הילף, בפרט א אידישער קאלאניסט איז אודאי מקיים די מצוה פון עזוב תעזוב גאנץ אומזיסט.

אזא פאנטאנא איז פאר דעם קאלאניסט, וועלכער האט זיך געמאכט א פרנסה פון איר, א גאלד מינע. פאראן אזעלכע פאלן, וואס די וועלכע זיינען תמיד גרייט פאר א קליינער מטבע צו העלפן דעם צווייטן, פארטיפן אבזיכטלאך די פאנטאנא, אדער טרייבן דורך בהמות, כדי צו פארווישען די אויסגעפארענע ליניע, און ווער עס פארט אריין זאל דארט מוזן בלייבן שטעקן און אנקומען צו זיין הילף.

דאס זעלבע איז אויך מיט די טיפע זאמדן וואס מען טרעפט אויף די ארגענטינער וועגן. דעם שרייבער פון די שורות איז ניט איין מאל אויסגעקומען צו באצאלן פאר א דורכפאר, אדער פאר ארויסשלעפן פון א פאנטאנא, צי פון א זאמד, דורך וועלכער א פאר גאאוטשאס האבן פריער דורכגעטריבן זייערע פערד און זי אזוי צערודערט, אז דער, מיטן גאנצן אימפעט אריינגעפארענער אוטאמאביל, איז בוכשטעבלאך געבליבן זיצן אויפן זאמד, און די זעלבע גאאוטשאס זיינען, ווי פון ערגעץ ווייט, געקומען צו רייטן און גאנץ אומשולדיק אנגעבאטן זייער הילף. דער חידוש איז נאר פון וואנען האבן זיי געוואוסט אז זיי וועלן דארפן האבן די דיקע דראטן, מיט וועלכע זיי זיינען געווען פארגרייט אויף ארויסצושלעפן דעם אוטאמאביל.

ווי עס ווערט פארזיכערט פון א היגער פרימארגן צייטונג, האט די פאליציי פון דער פראווינץ בוענאס איירעס (דערוויל פון דער פראווינץ אליין) געווארפן אן אויג אויף די מאדערנע וועג אנפאלער, און עס איז א סברה, אז די דאזיקע אינדוסטריע פאר ארטיפיציעלע פאנטאנאס וועט אונטערגיין.

אבער מיר זיינען שטארק סקעפטיש צו דעם רייזנדן וועט דערפון ווערן גרינגער, בעסער וואלט מען געלאזט צורו די פאנטאנאס אינדוסטריאלן און זיך גענומען צו די פאנטאנאס זעלבסט . . .

לייענט מארגן
די ערשטע פארזעצונג
אונזער נייעם
ראמאן

"גליק און ראכע"

א ראמאן פון אויסערגעוויינלאכן אינטערעס, מיט שפאנענדע עפיזאדן, אינטריגעס און מיט אטעם פארכאפנדע מאמענטן.

פאנגט אן דאס ערשטע קאפיטל
מארגן

דעם

רב'ס טאכטער

א העכסט שפאנענדיקער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל־אלטער
פון לעאו וויעזענפעלד

(שלוס)

נאך א ווײַלע איז ר' יצחק אייזיק ארויף אויף דער בימע. אויף דער זעלבער בימע, אויף וועלכער ער האט ערשט נעכטן פארגאסן ביטערע טרערן און האט ארויפגעשיקט זיינע הייסע תפילות צו גאט פאר זיין אומגליקלאכער חנה'לע און ער האט געהאלטן א רירנדע רעדע, אין וועלכער ער האט אין נאמען פון אלע אידן געדאנקט דער פרינצעסן פאר איר פראקלאמאציע. ער האט דאן אויפגעפאדערט די אידן מיט אים תפילה צו טאן פאר דעם געזונט פון דער פרינצעסן און אויך א דאנק תפילה צו גאט פאר דעם גרויסן נס, וועלכען ער האט געטאן מיט די אידן פון טירנא.

דערנאך האט ער געהאלטן א צווייטע רעדע, אין וועלכער ער האט אויסגעזאגט זיין געהיימניס, אז חנה'לע איז ניט זיין טאכטער, נאר אז גאט האט זי געשיקט צו אים כדי דורך איר צו העלפן זיין פאלק.

* *

בעת אין דער געטא האט געהערשט די גרעסטע פרייד און די דארטיקע אידן האבן זיך צום ערשטן מאל דערפילט גליקלאך, איז חנה'לע געלעגן אין דעם בודואר פון דער פרינצעסן און זי האט פון קיין זאך ניט געוואוסט. זי איז געווען אזוי שוואך, אזוי מיד צו באגרייפן אלץ, וואס עס האט זיך מיט איר אפגעשפילט. אז מען האט איר אפילו אויף דעם צווייטן טאג, און אויך דעם דריטן טאג, ניט אויסגעזאגט ווער זי איז און ווי אזוי זי איז פלוצלונג פון שייטערהויפן געקומען אין פאלאץ.

ניט די פרינצעסן און ניט דער פרינץ האבן זיך געוויזן פאר איר. די דאקטוירים פון הויף האבן זיי פארבאטן זי צו זעען און מיט איר צו ריידן, ווייל אזא אויפרעגונג וואלט געקאנט קאסטן איר לעבן. חנה'לע האט דערפאר נאר געזען די דינערשאפט פון הויף, וועלכע האבן זיך ארומגעדרייט לעבן איר בעט און זיי זיינען געווען גרייט פאר איר אלץ צו טאן. זי האט געזען די דאקטוירים, אבער ערשט אויף דעם פינפטן טאג האט זי ביי זיי געקאנט זיך נאכפרעגן וואס מיט איר איז געשען און וואו זי געפינט זיך.

דאמאלסט ערשט איז צו איר געקומען דער פרינץ. אבער אויך ער האט איר בלויז דערציילט, אז זי איז געראטעוועט געווארן אין דער לעצטער מינוט. און פון איצט אן וועט זי שוין זיין די גליקלאכסטע אין טירנא.

חנה'לע האט געוואלט ווייסן וואו אירע עלטערן געפינען זיך און זי האט געפאדערט, אז זיי זאלן צו איר געבראכט ווערן. זי האט געוואלט זעען איר פאטער, ווייל דורך דער צייט וואס זי איז געווען האלב באוואוסטלאז האט זיך איר געהאלטן אין איין חלומ'עו, אז ער האט אויסגעקויפט איר לעבן מיט זיין אייגענעם לעבן. און זי האט אין חלום געזען ווי ער ווערט ארויסגעווארפן אין פייער און ווערט פארברענט.

דער פרינץ האט זי מיט גרויס צערטלאכקייט בארויקט, און ער האט איר פארזיכערט, אז זי וועט באלד זעען איר פאטער און אויך איר מוטער, און אז זי דארף זיך וועגן זיי גארניט זארגן. דערביי האט ער איר אויך שוין דערציילט, אז די פרינצעסן האט אליין ארויסגעגעבן א פראקלאמאציע, אין וועלכער זי באפרייט די אידן און שאפט אפ די געטא.

ניט אכטנדיק אויף דעם וואס חנה'לע איז נאך געווען זייער שוואך, האט זי פאר גרויס פרייד אויפגעכאפט דעם פרינץ און זי האט אים פייערדיק געקושט.

— דאס אלץ איז דיר צו פארדאנקען, מיין טייערסטער ! — האט זי אויסגערופן, — דיר וועלן די אידן פון טירנא דארפן דאנקבאר זיין, ווייל דו ביזט אן אידעלער מענש.

אבער באלד האט זי זיך דערמאנט אן שמשון'עו, און איר פרייליכער פנים איז פארכמורעט געווארן פון א טיפן טרויער.

— וואו איז מיין מאן ? — האט זי געפרעגט דעם פרינץ. — וואס טו איך דא ? וועלכע רעכט האב איך צו זיין ביי דיר. ווען איך בין די פרוי פון אן אנדערן ? ברענג אים צו מיר, איך בעט דיר, מיין פרינץ ! איך מוז אים זעען, איך מוז אים זאגען, אז איך בלייב זיין פרוי, און אז איך האב גארניט געטאן קעגן די געזעצן פון אונזער תורה.

עס האט גענומען דעם פרינץ א היבש ביסל צייט, און עס האט אים געקאסט פיל כחות אויסצורעדן איר איז איר געלונגען זי צו בארויקן.

נאכמיטאג זיינען אין הויף מיט גרויס ערע געבראכט געווארן ר' יצחק אייזיק און דבורה, וועלכע זיינען אויפגענומען געווארן מיט גרויס ערע פון דער פרינצעסן און פון דעם קאנצלער. סיי די פרינצעסן און סיי דער קאנצלער זיינען אויסערגעוויינלאך פריינטלאך צו דעם אידישן רב און זיין פרוי.

— און איר האט געוואלט אייער איינציג לעבן אוועקצוגעבן פאר א קינד, וואס איז אין דער אמת'ן ניט געווען אייערס ? — האט די פרינצעסן געפרעגט דעם רב.

— ניט מיין ? — האט דבורה אויסגערופן, — זי איז געווען נאך מער ווי אן אייגענע. זי איז געווען אונזער גאנץ לעבן.

— חנה'לע איז מיר געשיקט געווארן פון גאט, — האט דער רב געזאגט, — און עס איז געווען מיין פליכט זי צו באשיצן אפילו מיט מיין אייגענעם לעבן.

דער קאנצלער האט ניט געשטעלט קיין פראגעס, ניט דעם רב און ניט דבורה'ן. אלס א קלוגער און דערפארענער מענש האט ער פארשטאנען, אז עס וועט די צוויי מענשן ניט זיין אזוי לייכט זיך צו שיידן מיט דער, וועלכע איז אזוי שטארק איינגעבאקן געווארן אין זייערע הערצער. ער האט בלויז געבעטן דעם רב אים צו העלפן צו איבערציינגן חנה'לען, אז דאס, וואס מען וועט איר דערציילן איז ווירקלאך אמת און ער זאל איר אויך העלפן צו געווינען איר ליבע, צו אים, דעם ווירקלאכן און גליקלאכן פאטער.

* *

ווען חנה'לע האט דערהערט, אז ר' יצחק אייזיק און דבורה זיינען ניט אירע אמת'ע עלטערן, האט זי זיך שטארק פאנאנדערגעוויינט. זי האט די גאנצע געשיכטע ניט געוואלט גלויבן. זי איז געווען זיכער, אז דאס האט זיך דער פרינץ באנוצט מיט אזא מיטל און ער האט גע'פועל'ט ביים קאנצלער אז ער זאל זי אננעמען פאר זיין טאכטער, כדי זי צו ראטעווען פון טויט. אויף אירע עלטערן איז זי שטארק געווען ברוגז און זיי האט זיי אפילו ניט געלאזט רעדן מיט איר.

— ניין, ניין ! דאס איז ניט מעגלאך, — האט זי געהאלטן אין איין שרייען. — איר האט פארקויפט אייער טאכטער פאר אייער אייגענער פרייהייט. איר האט געזינדיקט קעגן אונזער גאט און איך וועל קיינמאל ניט ווערן קיין שותפ'טע צו אייער פארברעכן. איך בין א אידישע טאכטער, און איך וועל מיין לעבן, מיין ליבע און מיין פרייהייט ניט קויפן אויף אזא אופן. א אידישע טאכטער בין איך, און א אידישע טאכטער וועל איך פארבלייבן, — אפילו ווען איך זאל דערפאר דארפן הונדערט מאל פארברענט ווערן. מיין גאט און מיין פאלק, מיין תורה און מיין גלויבן, וועל איך ניט פארקויפן פאר קיין זאך אין דער וועלט.

ר' יצחק אייזיק האט אנגעווענדעט אלע מיטלען זי צו איבערציינגן אין דעם גאנצן אמת. ער האט איר געשוואוירן ביי גאט און ביי אלץ וואס ביי א אידן איז הייליק, אז ער זאגט איר דעם אמת, און אז זי איז ווירקלאך די טאכטער פון גראף באטיאנא.

אבער אויך דאן האט חנה'לע דערקלערט אז זי בלייבט א אידישע טאכטער. זי האט ניט געוואלט אנערקענען איר נייעם פאטער, זי האט ניט געוואלט הערן פון דעם גרויסן גליק וואס איר דערווארטעט ווען זי זאל ווערן די פרינצעסן פון טירנא און צו זיין די פרוי פון דעם פרינץ, וועלכן זי האט אזוי שטארק געליבט און פאר וועמעס ליבע זי האט אזוי פיל געליטן. זי איז א אידישע טאכטער, האט זי אנטשלאסן דערקלערט, און זי וועט דאס בלייבן איר גאנצן לעבן.

ר' יצחק אייזיק און דבורה האבן איינגעזען אז זיי וועלן מיט איר גארניט קאנען טאן. איז ר' יצחק אייזיק געפאלן אויף א צווייטער המצאה. ער האט איר געבראכט דעם ביישפיל מיט אסתר המלכה און ער האט איר דערקלערט, אז אפילו ווען זי איז אנטשלאסן צו בלייבן א אידישע טאכטער, מוז זי אין זינען האבן איר פאלק, וואס איז איצט דורך איר דערהויבן געווארן און האט געקראגן אלע פרייהייטן. אויב זי וויל דאס ניט טאן פאר זיך, אזוי מוז זי עס טאן פאר די אידן, ווייל גאט האט זי אויסגעקליבן צו זיין דער גוטער שליח פאר זיי — וועמען זי האט געבראכט גליק און פרייד.

די קלוגע און איבערציינגנדע רייד פון דעם אלטן רב האבן ניט פארפעלט זייער ווירקונג. חנה'לע האט אנגעפאנגען איינזעען, אז זי מוז זיך צופאסן צו דער נייער לאגע, און אז זי טאר זיך ניט שטעלן קעגן דעם ווילן פון גאט, וועלכער האט אלץ אזוי געפירט.

ווען דער פרינץ איז דאן אריינגעקומען אין דעם בודואר, אין וועלכע זי האט זיך געפונען מיט אירע עלטערן, איז זי אים אנטקעגן געלאפן, האט אים ארומגענומען און זי האט אים צוגעפירט צום רב און אים געבעטן אז ער זאל אים בענטשן. ר' יצחק אייזיק האט געבענטשט דעם פרינץ און ער האט זיי ביידן געוואונשן גליק און פרייד.

* * *

אין עטלאכע וואכן ארום האבן די גלעקער פון טירנא'ר קלויסטערס ווידער געקלונגען און זיי האבן צוזאמענגערופן דאס פאלק צו דער חתונה פון דעם פרינץ מיט חנה'לען. אויך די אידן זיינען דאן געווען צוזאמען מיט די קריסטן פארזאמלט אויף דעם גרויסן מארק פלאץ. זיי האבן זיך צוזאמען געפרייט און זיי האבן זיך געפילט ווי קינדער פון איין פאלק.

* * *

די אידן פון טירנא האבן זיך דאמאלסט געלעבט פריי און גליקלאך גאנצע צוויי הונדערט יאר. איבער דער צייט זיינען דארט געווען פארשיידענע פירסטן און פרינצן, אבער זיי אלע האבן אין זיך געהאט דאס בלוט פון חנה'לען און זיי האבן הייליק געהאלטן איר צוואה. אז די אידן זיינען קינדער פון גאט גלייך מיט די קריסטן און זיי האבן דערפאר דאס זעלבע רעכט אויף גאטס וועלט ווי אנדערע.

(ענדע)

היימאן און העסטרין
באריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלאק — 216
טעלעפאן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאנס עוו. טעל. 53 133

שינביין, מאראזניק און ראבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריום
207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאן 6—21 345

טשערניאק, קאפשטיין און ספיוואק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 24 591 און 24 666

קאנטאר און דארפמאן
אדוואקאט און נאטארי
CANTOR & DORFMAN
211 קורי בלדג. 233 פארטעדזש עוו.
טעל. 225 89—937 29
רעזידענס:
103 בענערמאן עווע. טעל. 51 353

ה. שולמאן
אדוואקאט און נאטארי
געלט צו לייען אויף ½7 פראצענט
Schulman & Nitikman
213 קאנפעדערייישאן לייף בילדינג
457 מיין סט. אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 88 462

Doctors' Directory — דאקטוירים
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דזש. בערמאק, 834 מיין סטריט, אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8. DR. J. C. BERMACK
22 717	54 429	דר. ס. דזשאוויש, 404 באיד בילדינג, שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אפאינטמענטס. DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. וו. הערשפילד, 576 מיין, קאר. אלעקסאנדער, אפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9. DR. H. HERSHFIELD
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 בארא, קאר. טשארלס, אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8. DR. I. PEARLMAN
22 549	52 173	דר. ס. ס. פייקאף, 308 מעקארטור בילדינג, רעז. 372 סט. דזשאנס עוועניו. DR. S. S. PEIKOFF
54 866	51 968	דר. ס. קאברינסקי, סוויט 2 קראמפ בלאק (מיין און דאפערין עוועניו), אפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8. DR. S. KOBRINSKY
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק), אפיס שטונדן: 3—4 און 6—8. DR. SAM RODIN
		אויגן, אויערן, נאז און האלז
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאף, 2-830 סאמערסעט בלאק. DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראנקהייטן
88 013	53 320	דר. ה. מעדאווי, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12. DR. H. MEDOVY

Dentists Directory — דענטיסטן
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 720		דר. מ. ברעגמאן, סט. 1 סט. דזשאנס בלק. 984 מיין. DR. M. A. BREGMAN
56 600	52 041	דר. א. ד. גאלדין, 1308 מיין סט., סוויט 1. DR. A. D. GOLDIN
54 107	51 519	דר. מ. וואכנאו, 402 סעלקירק עוועניו. DR. M. WACHNOW
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין, קאר. סעלקירק. DR. I. BEN EZRA, B.A.
56 056		דר. ס. טשוירטשיל, סוויט 1 טריק בלאק, 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL
51 987	54 867	דר. מ. ס. קאברינסקי, סוויט 1 קראמפ בלאק, 846 מיין סריט קאר. דאפערין. DR. M. KOBRINSKY

77

פון יעדע 100 אידישע היימען קריגן "דאס אידישע ווארט"

אזוי דערוויזט אונזער אויספירלאכע אנקעטע, און איז געוויס א זייער פריילאכע דערשיינונג.

אבער: . . .

א צייטונג באזידט איר עקזיסטענץ באזונדערס אויף די אדווערטייזמענטס — די סוחרים וועלכע אדווערטייזן דערווארטן, אז איר, לעזער, זאלט —

אין אייערע אייגענע אינטערעסן

דורכלייענען די דאזיקע אנאנסן; ווייל זיי זיינען זיכער אז דורך דעם דערוויסט איר זיך וועגן פילע זאכן, וועגן און מיטלען ווי אזוי צו באקומען די נויטיקסטע זאכן — די בעסטע באדינונג — און אין דער זעלבער צייט

אפשפארן פיל געלט

דערפאר ראטן מיר אייך: לייענט דורך די אנאנסן, און ווען איר גייט איינקויפן, דערמאנט טאקע, אז איר האט דאס געזעען אין

"דאס אידישע ווארט"

165 Selkirk Ave., East — Winnipeg